

LAATU- JA VASTUULLISUUSLIITE PÄIVITTÄISKÄYTTÖTAVARA

Osapuolet

Yleiset vaatimukset

1 Yleistä

Toimittajan tulee tuotannon ja tuotteiden osalta noudattaa seuraavia Ostajan yleisiä vaatimuksia Toimittajille ja tuotteille. Toimittaja vastaa siitä, että tuotteet sekä tuotanto ja markkinoille saattaminen täyttävät Euroopan unionin/Euroopan talousalueen ja Suomen lainsäädännön vaatimukset. Toimittaja vastaa tuotantoketjun ja kaikkien käyttämiensä alihankkijoiden suorituksista ja suoritusten tämän sopimuksen mukaisuudesta kuten omistaan.

2 Tuotetiedot

Toimittajan on Ostajan vaatimuksesta ilmoitettava Ostajan edustajalle kaikki Ostajan tuotteesta tämän sopimuksen johdosta kohtuudella tarvitsemat tiedot. Toimittaja vastaa kaikista Toimittajan merkillä oleville tuotteille vaadituista ympäristö-, kemikaali-, kosmetiikka-, ja alkuperärekisteröinneistä sekä muista vastaavista rekisteröinneistä ja ilmoitusmenettelyistä viranomaisille ja vastaaville tahoille, ellei toisin sovita.

2.1 Käyttöturvallisuustiedot

Toimittaja on velvollinen toimittamaan Ostajalle suomenkieliset käyttöturvallisuustiedotteet (KTT/SDS eli Safety Data Sheet) niistä tuotteista, joista Euroopan unionin/Euroopan talousalue ne vaatii.

Toimittaja vastaa myrkytystietokeskusten tietokantaan tehtävästä ilmoituksesta (PCN, Poison Centres Notification) ja toimittaa Ostajalle vahvistuksen tehdystä ilmoituksesta.

2.2 Vaaralliset aineet

Kaikista Euroopan unionin/Euroopan talousalueen vaarallisiksi luokittelemista tuotteista on toimitettava tuotetietolomakkeen vaarallisten aineiden liite täytettynä.

2.3 Luvanvaraiset aineet

Mikäli Ostajalle toimitettaviin tuotteisiin tai niiden pakkauksiin sisältyy erityistä huolta aiheuttavia aineita (SVHC-aineet) yli 0,1 paino-%:a esinettä (tuote tai sen pakkaus) kohden, tulee näiden tuotteiden osalta noudattaa seuraavaa:

- Toimittaja sitoutuu nyt sekä jatkossa luovuttamaan Ostajalle täydellisen listauksen tällaisista tuotteiden sisältämistä aineista. Listaus sisältää vähintään seuraavat tiedot:
  - Luvanvaraiset aineet
  - Jos tuote tai sen pakkaus sisältävät erityistä huolta aiheuttavia aineita (SVHC-aineet) yli 0,1 paino-%:a, Toimittaja toimittaa Ostajalle ajantasaisen listauksen näistä aineista ja niiden määristä sekä ohjeet tuotteen tai sen pakkauksen turvallisesta käytöstä ja hävittämisestä.
  - Vahvistuksen Ostajalle, että Toimittaja on tehnyt asianmukaisen ilmoituksen SCIP-tietokantaan. (**S**ubstances of **C**oncern **I**n articles as such or in complex objects (**P**roducts)).

Euroopan kemikaalivirasto on julkaissut www-sivuillaan REACH-asetuksen luvanvaraisia aineita koskevaan liitteeseen (liite XIV) mahdollisesti sisällytettävien aineiden luettelon (ns. kandidaattilista), jota päivitetään säännöllisesti. Kandidaattilista: <http://echa.europa.eu/fi/candidate-list-table>.

- Lisäksi Toimittajan on tarvittaessa selvitettävä, voidaanko tuote tai pakkaus korvata sellaisella, jossa ei ole erityistä huolta aiheuttavia aineita.
- Muutoksista edellä mainittuihin tietoihin tulee informoida Ostajaa välittömästi.

2.4 Lääkinnälliset laitteet

Lääkinnällisten laitteiden on oltava kyseisen tuotteen kannalta merkityksellisten Euroopan unionin lainsäädännön vaatimusten, laitteisiin liittyvien yhdenmukaistettujen tai sovellettavien Euroopan unionin standardien (ISO / EN / IEC / SFS-standardit) ja Suomen viranomaisten määräysten mukaisia.

2.5 Biosidivalmisteella käsitellyt esineet

Toimittaja ilmoittaa Ostajalle kaikki esineen sisältämät biosiditehoaineet, mikäli tuote on niillä käsitelty.

2.6 Nanomateriaalia sisältävät tuotteet

Toimittaja ilmoittaa Ostajalle, mikäli tuotteessa on käytetty nanomateriaaleja.

2.7 CE-merkintä

Toimittaja on velvollinen huolehtimaan tuotteiden CE merkintään liittyvistä velvoitteista. Toimittaja toimittaa Ostajan pyynnöstä CE merkittyjen tuotteiden EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksen tai suoritustasoilmoituksen, sekä näihin liittyvät tekniset sekä muut lain vaatimat asiakirjat.

3 Tuoteturvallisuus, laatu ja laatujärjestelmät

Toimittajien on varmistettava markkinoimiensa tuotteiden turvallisuus sekä Euroopan unionin/Euroopan talousalueen ja Suomen lainsäädännön vaatimusten mukaisuus. Toimittaja vastaa kaikkien käyttämiensä alihankkijoiden suorituksista kuin omistaan.

Päivittäiskäyttötavaroiden Toimittajilta Ostaja edellyttää GMP (Good Manufacturing Practise) -periaatteisiin pohjautuvaa toimintatapaa.

Toimittajan on Ostajan sitä pyytäessä toimitettava tuoteturvallisuuteen ja laadunvarmistukseen liittyvä dokumentaatio.

Mikäli Ostaja tai viranomainen on havainnut tuotteissa laatueroja omissa tarkastuksissaan, Ostaja voi pyytää Toimittajaa teettämään mahdolliset lisäanalyysit akkreditoidussa laboratoriossa.

Toimittaja on velvollinen huolehtimaan roolinsa mukaisista REACH-asetuksen (2006/1907/EY) velvoitteista.

4 Ympäristövastuu

S-ryhmä edistää omassa toiminnassaan YK:n kestävän kehityksen periaatteita ja on sitoutunut omassa toiminnassaan lieventämään ilmaston ja luonnon monimuotoisuuteen kohdistuvia vaikutuksia. Ostaja kannustaa myös tavarantoimittajia huomioimaan ne omassa toiminnassaan.

Toimittajan tulee noudattaa riittävää huolellisuutta ympäristövaikutustensa ja -riskiensä arvioimiseksi sekä negatiivisten vaikutusten estämiseksi, minimoiseksi ja korjaamiseksi. Toimittajalla tulee olla menettelytavat ympäristövaatimuksien tunnistamiseksi ja Toimittajan tulee tunnistaa toimintansa ympäristövaikutukset ja pyrkiä ennakoivasti vähentämään päästöjä ilmaan, maaperään ja veteen sekä hyödyntämään resursseja tehokkaasti.

Toimittajan on tunnistettava toimintaansa koskeva ympäristölainsäädäntö, toimittava sen mukaisesti ja kyettävä esittämään lainsäädännön vaatimat todisteet vaatimustenmukaisuudesta. Toimittajalla on oltava ympäristöjärjestelmä, joka huomioi jatkuvan parantamisen mallin sekä kuvaa menettelytavat jätteiden, kemikaalien, päästöjen ja jätevesien osalta. Toimittajan ympäristöjärjestelmän on vastattava ISO 14001: n tai ympäristöasioiden hallinta- ja auditointijärjestelmän (EMAS) vaatimuksia. Ostajalla on oikeus suorittaa auditointi tai tarkastuskäynti ympäristövastuun näkökohtien todentamiseksi.

Toimittajan odotetaan mittaavan oman toimintansa kasvihuonekaasupäästöjä. S-ryhmä kannustaa tavarantoimittajia asettamaan kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistavoitteet, esim. Science Based Targets Initiative -menetelmän mukaisesti.

Toimittajaa kannustetaan käyttämään ensisijaisesti uusiutuvia materiaaleja, raaka-aineita ja energialähteitä sekä hyödyntämään kiertotalouden toimintamalleja, joissa kierrätettävyys ja uudelleenkäyttö toteutuu mahdollisimman hyvin.

Tuotteiden pakkaamisessa vältetään tarpeetonta pakkaamista. Pakkausten on suositeltavaa olla kierrätettäviä ja niihin on suositeltavaa lisätä kierrätystä helpottavat merkinnät. Tuotteiden pakkauksissa ei saa käyttää PVC-muovia. Oksohajoavaa muovia ei hyväksytä tuotteissa eikä pakkauksissa. Pakkaamiseen käytettävien materiaalien valkaisemisessa ei saa käyttää alkuaineklooriin perustuvaa valkaisumenetelmää.

5 Sosiaalinen vastuu ja ihmisoikeudet

S-ryhmä on sitoutunut sosiaaliseen vastuullisuuteen ja kunnioittamaan kaikkia kansainvälisesti tunnustettuja ihmisoikeuksia omista toiminnoistaan ja tuotteiden ja palveluiden hankinnoissa. S-ryhmä on ihmisoikeusperiaatteissaan sitoutunut YK:n Yrityksiä ja ihmisoikeuksia koskevien ohjaavien periaatteiden (UNGP) mukaiseen huolellisuuteen ihmisoikeusriskien tunnistamiseksi, estämiseksi, minimoimiseksi ja korjaamiseksi, sekä läpinäkyvään toimintatapaan, ja odottaa sitä myös yhteistyökumppaneiltaan.

Toimittajan tulee sitoutua kunnioittamaan kaikkia kansainvälisesti tunnustettuja ihmisoikeuksia, kansainvälisen Työorganisaatio ILO:n työelämää koskevia vähimmäisnormeja, YK:n ihmisoikeuksien julistuksen ja Lasten oikeuksien sopimuksen periaatteita, sekä kohdemaan lakeja ja työehtosopimuksia omassa toiminnassaan ja toimitusketjuissaan.

Lisäksi S-ryhmä on sitoutunut kansainväliseen sosiaalisen vastuun järjestelmän amfori BSCI:n (Business Social Compliance Initiative) toimintaperiaatteisiin (Code of Conduct) ja edistämään sen periaatteita toiminnassaan ja kaikessa hankinnassaan. Toimittaja sitoutuu tutustumaan kulloinkin voimassa olevan amfori BSCI toimintaperiaatteisiin ja sen liitteiden sisältöön ja vaatimuksiin, jotka ovat saatavilla osoitteessa <https://s-ryhma.fi/yrityksille/tavarantoimittajille/ketjutoimittaja>. Nämä asiakirjat muodostavat erottamattoman osan tätä sopimusta.

Allekirjoittamalla tämän sopimuksen, Toimittaja sitoutuu noudattamaan kulloinkin voimassa olevia amfori BSCI:n toimintaperiaatteita ja sen liitteitä. Toimittaja sitoutuu noudattamaan ja edistämään seuraavia, BSCI-periaatteisiin pohjautuvia periaatteita omassa toiminnassaan ja toimitusketjussaan:

- Työntekijöillä on oikeus muodostaa yhdistyksiä ja kuulua ammattiliittoon.

- Työntekijöitä on kohdeltava tasapuolisesti. Suomessa palkatut ulkomaalaiset työntekijät työskentelevät sellaisissa palkka- ja työolosuhteissa, jotka eivät ole huonommat, kuin yleiset Suomessa työmarkkinoilla vallitsevat olosuhteet.
- Työntekijöille on maksettava vähintään lain mukaista palkkaa ja ylityöstä on maksettava ylityökorvaus, vähintään kansallisen lainsäädännön mukaan.
- Työntekijöille on tarjottava turvallinen työympäristö, eikä häirintää tule sallia.
- Työn aloittamisikä ei saa olla alempi kuin mitä kansallinen lainsäädäntö ja ILO:n työelämän alaikäraja koskevat säännöt (ILO 138) edellyttävät.
- Työsuhteen tulee perustua vapaaehtoisuuteen, työntekijöiltä ei saa vaatia panttia, työnvälitysmaksuja tai muita vakuuksia vastineeksi työsuhteesta. Työntekijöillä tulee olla vapaus poistua työpaikalta työvuoronsa päätyttyä.
- Työntekijöillä on voimassa olevat työntekoon oikeuttavat luvat.
- Kaikkia työntekijöitä on tiedotettu yleisistä työehdoista ennen työn aloittamista.

Sosiaalisen vastuun vaatimusten noudattaminen

Toimittajalla tulee olla YK:n Yrityksiä ja ihmisoikeuksia koskevien ohjaavien periaatteiden (UNGP) mukaiset menettelytavat ihmisoikeusriskien tunnistamiseksi, pienentämiseksi ja korjaamiseksi. Menettelytapojen tulee sisältää prosessit haitallisten ihmisoikeusvaikutusten tunnistamiseksi, minimoimiseksi ja estämiseksi sekä korjaamiseksi niin yrityksen omassa toiminnassa kuin tuotteiden ja palveluiden toimitusketjussa mahdolliset alihankkijat ja raaka-ainehankinnat mukaan lukien. Toimittajalla tulee olla käytössään UNGP:n mukainen luottamuksellinen kanava, johon työntekijät voivat anonyymisti ilmoittaa työ- ja ihmisoikeuksia koskevista rikkomuksista, väärinkäytöksistä ja korruptiosta.

Toimittajan on tiedotettava työntekijöille S-ryhmän anonyymista ilmoituskanavasta <https://report.whistleb.com/fi/sgroup>, jonne myös toimitusketjuissa työskentelevät työntekijät voivat ilmoittaa työ- ja ihmisoikeuksia koskevista rikkomuksista.

Toimittajan tulee jalkauttaa odotukset yhteistyökumppaneilleen, jotka tuottavat raaka-aineita tai komponentteja Ostajalle toimitettaviin tuotteisiin, sekä seurata niiden toteutumista toimitusketjuissa. Toimitusketjuissa, joissa toimittajalla ei ole suoraa liiketoimintayhteyttä kaikkiin toimitusketjun vaiheisiin, joissa on tunnistettu ihmisoikeusriskejä, odotamme, että Toimittaja pyrkii jatkuvaan parantamiseen ja vaikutusmahdollisuuksiensa kasvattamiseen tunnistettujen riskien minimoimiseksi.

Toimittajan tulee pyynnöstä osoittaa kuinka se noudattaa tämän sopimuksen vaatimuksia omassa toiminnassaan ja toimitusketjuissaan. Toimittaja sitoutuu siihen, että Ostajan edustajalla tai sen valtuuttamalla henkilöllä on pääsy tuotantolaitoksiin ja relevantteihin dokumentteihin vaatimuksenmukaisuuden arvioimiseksi.

Mikäli Ostajalle toimitettujen tuotteiden tai palveluiden toimitusketjuissa tulee ilmi työoloihin liittyviä epäkohtia, Toimittajan tulee selvittää ja korjata tilanne, sekä raportoida ilmi tulleista epäkohdista ja korjaavista toimenpiteistä Ostajalle.

Sosiaalisen vastuun auditointi

Ostaja edellyttää niiltä Toimittajilta, joiden tuotanto tai alihankkijan tuotanto sijaitsee riskimaissa tai jotka tuovat tai markkinoivat riskimaissa valmistettuja tuotteita, että riskimaassa sijaitsevalla tuotantolaitoksella on voimassa oleva amfori BSCI- tai vastaavalla Ostajan hyväksymällä sosiaalisen vastuun auditointijärjestelmällä tehty kolmannen osapuolen auditointi. Muutoin, tulee BSCI- tai vastaava auditointi järjestää viipymättä yhteistyön alkaessa. Toimittaja vastaa kaikista auditointiin liittyvistä kustannuksista. Toimittajan on pyydettäessä toimitettava Ostajalle kopio sertifikaatista tai auditointiraportista.

Ostajan hyväksymät, kolmannen osapuolen sosiaalisen vastuun auditoinnit ovat:

- Amfori BSCI (Business Social Compliance Initiative)
- SA8000
- SMETA (Sedex Members Ethical Trading Audit), 4-pillar (2-pillar hyväksytään ensimmäisenä auditointina)
- FLA (Fair Labour Association)
- FWF (Fair Wear Foundation)
- ICTI (International Council of Toy Industries)
- WRAP (Worldwide Responsible Accredited Production)
- RBA (Responsible Business Alliance)
- SIZA (Sustainability Initiative of South Africa),
- GLOBALG.A.P GRASP

Auditointien tulee olla kolmannen osapuolen suorittamia, ja joko osittain tai täysin ennalta ilmoittamattomia (semi-announced tai unannounced).

Kulloinkin voimassa oleva lista sosiaalisen vastuun riskimaista: <https://s-ryhma.fi/yrityksille/tavaran-toimittajille/ketjutoimittaja> Vastuullinen hankinta: Riskimaalista amfori BSCI.

6 Tuotteiden jäljitettävyys

Toimittajilla on oltava toimiva ja kuvattu jäljitettävyysjärjestelmä, jonka avulla tunnistetaan tuotteiden valmistukseen käytetyt raaka-aine-erät ja pakkaukset sekä niiden toimittajat.

Toimittajan tulee Ostajan pyynnöstä kyetä antamaan Ostajalle tieto tuotteen ja sen raaka-aineiden alkuperästä, sekä koko toimitusketjusta.

Jos tuote on aiheuttanut vaaraa tai sen epäillään voivan aiheuttaa vaaraa, Toimittajan on annettava kyseessä olevaa erää koskevat tiedot Ostajalle välittömästi ja muissa tapauksissa kahden vuorokauden kuluessa.

7 Luonnonmukainen tuotantotapa

Toimittaja vastaa siitä, että luomutuotteena myytävän tai markkinoitavan tuotteen luonnonraaka-aineiden tulee olla luonnonmukaisesti tuotettuja ja yksityisen tai kansallisen standardin mukaan valvottua tuotantoa. Pyydettyessä Toimittajan on osoitettava, että luomutuotannon vaatimukset täyttyvät. Kosmetiikkatuotteista Toimittajan on pyydettyessä toimitettava Ostajalle luomukosmetiikkasertifikaatti, mikäli tuote on sertifioitu.

8 Tuotteiden lämpötilavaatimukset

Tuotteet eivät saa jäätä ja sulaa missään jakeluketjun vaiheessa. Tuotteiden lämpötiloille sallittu vaihteluväli on +2 - +25°C.

9 Geenimuunnellut raaka-aineet

Toimittajan tulee ilmoittaa Ostajalle kirjallisesti etukäteen, jos tuotteessa on käytetty geenimuunneltuja raaka-aineita.

10 Tuotteet, jotka on valmistettu Palestiinassa tai Israelissa

Tuotteen alkuperäksi voi merkitä Israel vain, jos tuote on valmistettu YK:n 1948 määrittelemällä Israelin valtion alueella. Jos tuote on valmistettu ns. miehityillä Palestiinalaisalueilla, Toimittaja merkitsee tuotteen alkuperäksi ”valmistettu Palestiinan miehityillä alueilla”.

11 Alihankkijoiden käyttäminen

Toimittaja vastaa alihankkijoidensa suorituksesta kuin omastaan. Toimittajan tulee velvoittaa alihankkijansa noudattamaan tämän sopimuksen ehtoja. Toimittajalla on siten muun muassa velvollisuus varmistaa, että myös sen alihankkijat noudattavat Ostajan laatu- ja vastuullisuusvaatimuksia omassa toiminnassaan sekä vastaavat edelleen omien alihankkijoidensa osalta näiden vaatimusten noudattamisesta. Toimittaja on velvollinen valvomaan säännöllisesti alihankkijoidensa toimintaa.

12 Päiväys ja allekirjoitukset

Tätä Sopimusta on tehty kaksi samanlaista kappaletta, jotka kumpikin osapuoli on tarkastanut, hyväksynyt sekä allekirjoittanut. Osapuolet ovat saaneet yhden alkuperäisen kummankin osapuolen allekirjoittaman kappaleen.

[Paikka ja aika]

Toimittaja

[Yrityksen nimi]

[Osasto]

[Paikka ja aika]

Toimittaja

[Yrityksen nimi]

[Osasto]

[Nimenselvennys]

[Asema]

[Nimenselvennys]

[Asema]

[Paikka ja aika]

Ostaja

Suomen Osuuskauppojen Keskuskunta

Marketkaupan ketjuohjaus

[Paikka ja aika]

Ostaja

Suomen Osuuskauppojen Keskuskunta

Marketkaupan ketjuohjaus
